

ТОП-10 лобістів України в світі

Щорічний експертний рейтинг Інституту світової політики «ТОП-10 лобістів України в світі» – це своєрідна оцінка діяльності людей, які 2011 року доклали найбільше зусиль, аби Україна не зникла з міжнародних радарів. Півсотні експертів з України та з-за кордону рейтингували понад сотню громадських та політичних діячів, які своїми діями намагалися донести до світу не тільки інформацію про Україну, але й фактично формували її імідж за кордоном та сприяли її європейській інтеграції.

Рейтинг ІСП передусім націлений на визначення непрофесійних лобістів – тих, хто змушує світ говорити про Україну на волонтерських засадах, а не на замовлення державних органів чи політичних сил. Звісно, більшість закордонних лобістів України так чи інакше пов'язані з певними українськими бізнес-групами чи фундаціями, зокрема – Ялтинською європейською стратегією. Але це не применшує їх ролі у важливому процесі формування міжнародного образу України.

Головний тренд нинішньої десятки – різкий вихід на перші позиції закордонних представників. Для порівняння: якщо у минулому році українці посідали п'ять із десяти позицій в «ТОП-10 лобістів України в світі», то в нинішньому – лише три. Серед тих, хто залишилися у десятці – Віктор Пінчук, брати Клички та Юлія Тимошенко. Можливо, відповідь на це запитання лежить у площині нинішньої непростой ситуації в самій Україні. Адже більшість потенційних лобістів у цей політично турбулентний для України рік вимушені були зосередитись на вирішенні внутрішніх українських питань, а не на формуванні сигналів «назовні». Такий дисбаланс також можна пояснити ще й тим, що іноземним політикам та експертам – особливо англомовним – зазвичай набагато легше зрозуміти, як краще інтегрувати слово «Україна» в міжнародний контекст. Чи принаймні контекст європейський. Адже якщо проаналізувати цьогорічну десятку, то її з легкістю можна було б перейменувати в «ТОП-10 лобістів України в Європі».

Більше половини персоналій, представлених у першій десятці – це люди, які з'явилися в рейтингу саме завдяки бажанню сприяти європейській інтеграції України. Досить символічним є ім'я переможця нашого рейтингу – комісара ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Штефана Фюле. Крім того, у рейтингу – президент Польщі Броніслав Коморовські, два міністри закордонних справ ЄС (Швеції Карл Більдт та Польщі Радослав Сікорські), два депутати Європарламенту (Павел Залевські та Марек Сівець) і колишній президент Польщі, який паралельно очолює правління Ялтинської Європейської Стратегії (YES) Фонду Віктора Пінчука, Александер Квасньєвські. Та й сам Віктор Пінчук у цьому році основні свої зусилля спрямовував саме на європейський фронт, організувавши кілька важливих комунікаційних майданчиків для представників української влади з представниками Євросоюзу.

Щодо походження закордонних лобістів, то питома вага належить представникам Польщі, що у 2011 році цілком виправдано з огляду на поточне головування Варшави в Євросоюзі.

Рейтинг Інституту світової політики – своєрідна спроба висловити вдячність тим, хто розуміє стратегічну важливість України для Європи. Тим, хто докладає максимум зусиль, щоб пом'якшити за кордоном відчуття втоми від України. І це – попри складні внутрішньополітичні трансформації, які сьогодні відбуваються в країні.

Віктор Шлінчак, Голова Наглядової ради Інституту світової політики

Альона Гетьманчук, Директор Інституту світової політики

1

Штефан Фюле 334 бали комісар Європейської Комісії з питань розширення та європейської політики сусідства

Штефан Фюле – безсумнівно, головний герой цього річного рейтингу «ТОП-10 лобістів України в світі». Він не просто єдиний представник виконавчих органів Євросоюзу, хто потрапив до десятки – він відразу зумів набрати найбільшу кількість балів українських та закордонних експертів.

І в цьому немає нічого дивного: незважаючи на те, чим закінчиться історія з парафуванням, підписанням та ратифікацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Європейський Комісар зробив за останній рік усе можливе для того, аби Київ та Брюссель завізували новий етап у своїх відносинах, попри несумісність з євроінтеграцією антидемократичні конвульсії в самій Україні.

Як подекують у дипломатичних колах, прийшовши на посаду, він розповідав колегам щось на кшталт: «Я не хочу просто відбутися свій термін. Я хочу в кінці свого перебування на цій посаді побачити реальний прогрес». Фюле підключився до створення цього прогресу з небаченим драйвом. За короткий час він не лише став неформально головним відповідальним у Євросоюзі за Україну, але й практично замінив Александра Квасньєвського у ролі головного модератора між Януковичем та Євросоюзом. Його тривалі зустрічі з українським президентом стали предметом для детального аналізу ситуації в Україні з боку європейських політиків та дипломатів різного рівня. Щоправда, сьогодні деякі колеги Фюле в Євросоюзі закидають йому те, що він неправильно інтерпретував окремі сигнали, які єврокомісару надсилав президент України під час вищезгаданих зустрічей. Мовляв, Фюле примусив багатьох в ЄС повірити, що Янукович готовий вирішити справу Тимошенко з допомогою декриміналізації відповідної статті Кримінального кодексу.

На контакт між представником Чеської Республіки Фюле та українською владою особливо не позначилось і напруження, яке виникло між Прагою та Києвом після надання притулку для колишнього міністра економіки України Богдана Данилишина та подальшого «шпигунського скандалу». Це при тому, що в навколо дипломатичних колах здійснювались неодноразові спроби розповсюдити інформацію, що рішення з приводу притулку для українського чиновника схвалювалось чеським урядом ледве не в прямій координації з єврокомісаром.

Уважність і розуміння Фюле виявив і в спілкуванні не лише з українською офіційною стороною. Він неодноразово ініціював зустрічі і з представниками громадянського суспільства України. Від протокольних зустрічей з іншими представниками ЄС вони відрізнялись тим, що єврокомісар демонстрував завидне розуміння тонкощів внутрішньополітичної ситуації, інколи навіть вступав у досить жорсткі й емоційні дискусії.

Імовірно, все це стало можливим завдяки тому, що Фюле як ніхто в Євросоюзі уособлює поняття людини на своєму місці. Важко уникнути спокуси підкреслити те, як змінився підхід ЄС до так званої «нової Східної Європи» з приходом на зміну німцю Гюнтеру Ферхойгену та фінові Оллі Рену чеха за національністю. Безперечно, Фюле не з оповідок знає, що значить – почуватися у Брюсселі чоловіком «зі Сходу». Бездоганне розуміння місцевих еліт в самій Україні – як і порозуміння з ними – забезпечує й вільне володіння російською. А це, як доведено раніше Александром Квасньєвським, більш ніж серйозний козир для будь-якого західного комунікатора з українською владою.

«Труднощі перекладу» незнайомі Фюле і там, де йдеться про психологію українського політика: свого часу у 80-х роках майбутній провідник процесу розширення об'єднаної Європи вчився у «МГІМО», а кілька років, проведених в компартії Чехії, допомагають йому як нікому розуміти цінності, спосіб мислення і культуру пострадянських еліт. Напевне, серед брссельських топ-спеціалістів зі Східної Європи (за винятком, можливо, Мірослава Лайчака, керівного директора європейської дипломатичної служби з Росії, східних сусідів ЄС і Західних Балкан) навряд чи можна знайти когось, хто перевершував би Фюле одночасно і в розумінні того, як потрібно вести мову з Україною, і в бажанні робити це на всіх рівнях.

Ірина Геращенко, народний депутат України, голова підкомітету з питань інформаційного забезпечення інтеграційних процесів Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції

«Штефан Фюле як комісар із розширення щиро хоче, щоб нинішній рік став роком успіху для України в сенсі її інтеграції до ЄС. Він прагне досягти позитивного результату з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС, тому намагається переконати Україну, що м'яч на її половині поля. Слід окремо відзначити, що Фюле, випускник «МГІМО», блискуче володіє російською мовою, тому в нього ніколи не було мовного бар'єру у спілкуванні з українськими урядовцями, а особисті контакти завжди дуже важливі в такого роду переговорах. Він дуже комунікабельний, має контакти і в українській владі, і в опозиції, щиро симпатизує Україні і робить усе, щоб допомогти їй на шляху до Європи»

Оксана Торон, кореспондент з міжнародних питань інформаційного агентства «Інтерфакс Україна»

«Своїми заявами Фюле неодноразово наголошував на тому, що Україна – європейська держава, а двері ЄС для України відкриті за умови дотримання європейських стандартів. Кілька разів протягом цього року приїжджав в Україну, аби зрозуміти ситуацію. Під час зустрічі з Януковичем в Ялті фактично намагався переконати українського президента не відходити від курсу на євроінтеграцію і відмовитися від практики «політичних в'язнів»

2

Віктор Пінчук **290 балів**
меценат, засновник міжнародної інвестиційно-консалтингової групи EastOne

Віктор Пінчук за роки існування рейтингу лобістів України в світі стійко закріпився у трійці лідерів. Нічого дивного в цьому немає. Відбрендований Пінчуком протягом багатьох років щорічний міжнародний майданчик під назвою «YES» (Ялтинська Європейська Стратегія) вигідно вирізняє його на фоні інших олігархів України: жоден з них не може забезпечити проведення подібного форуму на такому високому представницькому рівні. Не випадково в Ялту до Пінчука їде переважна більшість лобістів України, представлена у нинішньому рейтингу, а частина з них навіть входить в керівні органи YES. Бренд Ялти у 2011 році не змогла похитнути навіть історія з відкриттям кримінальної справи проти тестя Пінчука Леоніда Кучми. Більшість топових представників української влади, включно з президентом Януковичем, так само були присутні на щогорічній конференції в Ялті, як і на попередній. Не відлякала справа Кучми й важливих міжнародних учасників на кшталт президента Ізраїлю Шимона Переса чи екс-прем'єра Великобританії Тоні Блера.

«Західні» зв'язки Пінчука, як подекують, досі підкріплюються «фінансовими контрактами» з впливовими західними фондами та аналітичними центрами. Очевидно, що цей факт є відмінним компенсатором президентства Леоніда Кучми. Свої нинішні зв'язки Віктор Пінчук вміло конвертує у політичний вплив. А соціальні ініціативи (зокрема, проекти Фонду дружини – Олени Пінчук – «АнтиСНІД») допомагають Пінчуку позбутися ореолу «прагматичного пострадянського бізнесмена». Благодійні концерти зірок світової сцени рівня Елтона Джона та меценатські проекти на кшталт підтримки обдарованих українських та іноземних молодих митців (організовані PinchukArtCenter) тільки доповнюють цей образ.

Показово, що Пінчук не пригальмував євроінтеграційні зусилля свого Фонду навіть попри можливі втрати для власного бізнесу через створення Зони вільної торгівлі між Україною та ЄС та анонсовані російським прем'єром Путіним торговельні санкції щодо України, якщо такий режим вільної торгівлі між Києвом та Брюсселем запрацює. За інформацією «Forbes», до Росії йде третина трубною продукції компанії Пінчука «Interpipe».

Геннадій Удовенко, міністр закордонних справ України (1994 – 1998 роки)

«На жаль, Пінчук залишається єдиним українським олігархом, який постійно запрошує в Україну політиків, вчених, журналістів та бізнесменів світового рівня»

Ольга Шумило-Таніола, запрошений експерт Європейського центру Карнегі

«Навіть у важкі економічні часи та в період, коли Європа дедалі більше розчаровується в Україні, Віктор Пінчук знаходить сили та можливості провести зустріч Ялтинської Європейської Стратегії – майданчику, де українці та європейці говорять відверто»

3

Віталій Кличко

193,5 балів

голова політичної партії «Український демократичний альянс за реформи» (УДАР), лідер депутатської фракції Блок Віталія Кличка у Київській міській раді, боксер, чемпіон світу за версією WBC

Володимир Кличко

193,5 балів

боксер, чемпіон світу за версіями WBO, IBF, IBO та WBA у суперважкій вазі

Володимир і Віталій Клички досі залишаються чи не єдиним спортивним символом України. Навіть попри намагання старшого брата поєднувати кар'єру у спорті з політичною кар'єрою, на політичному ринзі він поки що залишається середньоваговиком, а не важковаговиком, як у боксі. Спортивні ж успіхи приносять братам Кличкам світове визнання та важливі міжнародні контакти. Чим Клички і користуються.

«Саме спорт дав мені можливість отримати певний багаж знань, контактів та досвіду, познайомитися з багатьма впливовими політиками Європи та США, дізнатися секрет успіху колишнього губернатора Каліфорнії Арнольда Шварценегера, запросити до Києва багаторічного мера Нью-Йорка Роберта Джуліані та вислухати поради щодо реформ у Києві від мера швейцарського Берна Олександра Чаппета», – написав Віталій Кличко у одному зі своїх блогів, роблячи підсумки своєї багаторічної кар'єри на професійному рингу. Адже саме цього року брати Клички відсвяткували 15-річчя своєї кар'єри. Популярність братів Кличків у світі настільки велика, що їхні бої тепер проходять на футбольних стадіонах, які інколи все одно не можуть вмістити всіх охочих.

Геннадій Удовенко, міністр закордонних справ України (1994 – 1998)

«Раніше брати Клички привертали до себе увагу своїми кулаками. Тепер Віталій робить це ще й за допомогою політичної діяльності, а також благодійності, до якої залучається і Володимир»

Дмитро Видрін, позаштатний радник Президента України

«Брати Клички добровільно взяли на себе тягар постійного позитивного нагадування про Україну в світі»

Анджеї Шептицькі, аналітик Інституту міжнародних відносин Варшавського університету

«Люди у світі мало знають про Україну, але брати Клички – це той впізнаваний український бренд, який є добре відомим будь-де. Особливо зараз, коли політична влада в Україні працює не на користь позитивного іміджу України в світі, досягнення Кличків є тим аполітичним джерелом позитивного іміджу України, який зараз їй так потрібен»

4

Александр Квасньєвські 118 балів президент Республіки Польща (1995 – 2005)

Екс-президенту Польщі Квасньєвському можна впевнено присудити звання почесного довічного лобіста України. Навіть якби Квасньєвські просто час від часу навідувався до своїх друзів в Україну, за інерцією його все одно продовжували б називати одним з головних промоутерів України в світі. Він у свій час створив настільки потужний фундамент в українсько-польських відносинах, що, здавалось би, жодна зміна влади чи то в Києві, чи у Варшаві не здатна зруйнувати лінк між Варшавою та Києвом. Як зазначив один з експертів нашого рейтингу, якщо за рівнем уваги Сполучених Штатів Україна так і залишилась країною Буша, то за рівнем уваги до себе Польщі Україна є одночасно країною Квасньєвського, Качиньського

та Коморовського. Після того ж, як колишній президент Польщі став головою правління Ялтинської Європейської Стратегії Віктора Пінчука, Україна ще більше стала для нього і бізнесом, і місією одночасно.

В «українському» досьє Квасньєвського за останній рік – постійні спроби тримати українську тематику в полі зору на різних міжнародних форумах і на шпальтах світової преси (від European Voice до Financial Times), посередництво в організації перших контактів між Віктором Януковичем та Броніславом Коморовським, спроба вчергове відіграти роль медіатора між Києвом та Брюсселем під час двогодинної зустрічі екс-президента Польщі з нинішнім президентом України напередодні останнього форуму Ялтинської Європейської Стратегії.

Володимир Кравченко, міжнародний оглядач видання «Дзеркало тижня»

«У Квасньєвського є не тільки тактичне, а й стратегічне бачення України. Він використовує свій авторитет у світі, щоб трансформувати ставлення до України. І хоча можливості його сьогодні не дуже серйозні, бо він не в органах влади, але за ним, як за Тоні Блером, є авторитет, тому хоча до нього й не завжди можуть дослуховуватися, його завжди будуть слухати»

Геннадій Удовенко, міністр закордонних справ України (1994 – 1998)

«Навіть за сучасних умов внутрішньополітичного становища в Україні Александр Квасньєвські беззастережно продовжує обстоювати право України на асоціацію з Євросоюзом»

Анатолій Луценко, директор GMT Group

«Квасньєвські – важливий лобіст України насамперед тому, що це людина, яка сприймається в Європі й США. До того ж, він не тільки впізнаваний як політичний діяч, а й чудово поінформований про події в Україні. Він є постійним комунікатором, який також підтримує зв'язок з усіма групами української еліти»

5

Павел Залєвські 107 балів депутат Європейського Парламенту

Павел Залєвські, потрапивши до Європарламенту, гарно засвоїв золоте правило американського піару: «Недостатньо бути гарним хлопцем, потрібно, щоб всі про це дізнались». Щоб не робив пан Залєвські на українському напрямку, все відбувається з максимальним залученням як не теле- чи фотокамер, так соціальних мереж.

Така суміш активності з публічністю за останній рік фактично повністю реабілітувала ім'я Павла Залевського в політичних та експертних колах як одного з ініціаторів резонансної резолюції Європейського Парламенту, яка містила різку критику щодо присвоєння Степану Бандері звання Героя України. Причому реабілітувався він настільки, що один з опитаних нами експертів навіть зауважив, що українській владі час уже подумати про медаль для Залевського.

В українських справах депутат Європарламенту від Польщі – не нова людина. Саме пан Залевські після набуття Україною незалежності ініціював створення українсько-польської групи у польському Сеймі. Проте впродовж останнього року активність євродепутата в українському напрямку набрала небачених обертів. Його особиста сторінка в соціальній мережі Facebook, доступна українською, польською та англійською мовами, засвідчує: його депутатська діяльність майже цілковито присвячена українським справам.

На відміну від інших євробюрократів, Павел Залевські регулярно відвідує Україну. Причому, не лише Київ. Впродовж останніх років він також став постійним учасником форуму Ялтинської Європейської Стратегії. Він підтримує активний діалог як з українським урядом – наприклад, став координатором міжнародних відносин Консультативної Ради при Міністерстві аграрної політики України – так і з українським громадянським суспільством. У вересні в польському посольстві у Києві він організував круглий стіл з представниками українського громадянського суспільства. Напередодні прийняття Європарламентом резолюції по Україні у листопаді 2011 року, яка мала безпосередній вплив на перспективу парафування Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Залевські ініціював акції на підтримку європейських прагнень в Україні одразу у трьох містах – у Києві, Варшаві та Страсбурзі. Крім того, запросив кількох українських експертів та активістів з питань європейської інтеграції до Страсбургу, аби вони з власних вуст могли донести важливість підтримки європейського вектору України попри наявність антидемократичних процесів у Києві. У списку досягнень європейського чиновника – створення групи підтримки України в Європейському парламенті, відкриття контактного офісу у Києві, регулярні інтерв'ю та коментарі у ЗМІ на тему європейської інтеграції України. Хоч би що спонукало євродепутата опікуватись українськими справами, пан Залевські фактично став неофіційним «спікером» Європарламенту з питань України та продовжувачем «української місії» інших польських євродепутатів – наприклад, Павела Коваля та Міхала Камінського.

Сергій Сидоренко, кореспондент з європейської тематики газети «Коммерсант»

«Залевські – далеко не єдиний депутат у ЄП, який лобіює інтереси України, але останнім часом він найактивніший. Що б ним не керувало – щира любов до України чи бажання збільшити власну популярність серед польських виборців – його зусилля йдуть Україні на користь»

Вікторія Гуменюк, керівник Європейської програми громадської організації «Центр UA»

«Павел Залевські дуже активно співпрацює з громадським сектором в Україні, регулярно ставить питання України у Комітеті міжнародної торгівлі ЄП, у якому він віце-головає»

6

Карл Більдт
міністр закордонних справ Швеції

88 балів

Міністр закордонних справ Швеції Карл Більдт – єдина особа у цього річного рейтингу лобістів, хто не є ані українцем, ані вихідцем із країн Центрально-Східної Європи. Відчуття відповідальності за ініціативу «Східне партнерство», ініційовану у свій час Швецією та Польщею та вдало встановлена комунікація з Фондом Пінчука не дали змогу Більдту випустити Україну з власного поля зору. Його активна участь у заходах Фонду Пін-

чука (в Давосі та Ялті), неформальні візити до України зі своїм польським колегою Радославом Сікорським, які вже перетворюються на традиційні і включають не лише спілкування з топовими українськими політиками, а й топовими українськими олігархами, а також публікації на українську тематику в міжнародній пресі – так стисло виглядає український доробок Карла Більдта у 2011 році. Деякі з його тез – зокрема про те, що Україна за своїм потенціалом повинна претендувати на роль такого собі європейського Китаю – стали вже крилатими в профільній експертній та дипломатичній тусовці.

Особливо гучно почав лунає голос міністра Більдта, коли кримінальні справи, відкриті проти опозиційних політиків в Україні, стали загрожувати її наближенню до ЄС. Відразу після арешту експрем'єр-міністра України Юлії Тимошенко статтю Більдта «Україна не має зійти з дороги до Європейського Союзу» передрукували ключові медіа світу. Навіть у жовтні 2011 року, коли настрої у ЄС щодо України сягнули критичної позначки нерозуміння та несприйняття, шведський міністр в інтерв'ю українському «5-му каналу» закликав своїх європейських колег дати Україні час на подолання внутрішніх проблем, чітко притримуючись свого коронного месиджу: «Україна має бути у європейській спільноті». Дозволимо припустити, що тримати подібну лінію щодо України Більдту сьогодні дуже непросто навіть у своїй власній країні, не кажучи вже про партнерів з Євросоюзу: Швеція є принциповою та невблаганною не лише у підтримці європейських намірів України, але й у захисті демократичних цінностей та прав людини.

Томас Вайє, заступник Голови Правління з міжнародного співробітництва Фонду Віктора Пінчука

«Карл Більдт протягом багатьох років постійно пояснював громадянам та політикам у ЄС, чому Україна важлива для Європейського Союзу. Він дав чітко зрозуміти, що це стратегічне питання ніколи не має загубитися серед щоденних політичних справ. Як один з найактивніших та найсучасніших європейських політиків з незвичним даром пояснювати глобальні зміни та їхнє значення для Європи, він дуже успішно передав це повідомлення»

Володимир Фесенко, голова Центру прикладних політичних досліджень «Пента»

«Карл Більдт – не лише шведський, а й європейський політик. На відміну від багатьох дипломатів, він не боїться публічно висловлювати свою думку, активно користуючись не тільки традиційними майданчиками, а й соціальними мережами на зразок Twitter»

7

Юлія Тимошенко
голова партії «Батьківщина»

85 балів

«Колишня принцеса Помаранчевого майдану», «Жанна Д'Арк», «жінка з косою»... Образ колишнього прем'єр-міністра, яка цього року опинилася за ґратами, не сходить зі сторінок впливових закордонних часописів, які інколи, можливо, аж надто прихильно для колишньої прем'єрки писали про ситуацію, у якій вона опинилася. Часто не вникаючи в деталі судового процесу, на Заході (зрештою, як і в Росії) тепер окремим життям живе міф про Юлію Тимошенко, яку все частіше порівнюють з «російським Ходорковським». «Фактор Тимошенко» уже давно вийшов за межі банальних «господарських розбірок» у суді, він став суттєвим чинником у просуванні/непросуванні України в бік Європейського Союзу. І від позиції української влади, зокрема, і щодо подальшої долі колишнього прем'єр-міністра, залежить те, чи матиме цей процес перспективу.

Власне, враховуючи такий взаємозв'язок, чимало експертів, опитаних ІСП, зізнавались, що мали серйозну дилему з баченням Юлії Тимошенко у нашому рейтингу. З одного боку, ніхто стільки в цьому році, як вона, не зробив для того, щоб до України була прикута постійна увага світу. З іншого боку, йдеться про увагу з негативним зарядом, хоча вина самого экс-прем'єра в цьому мінімальна. Зрозуміло також, що деякі бали, віддані за Юлію Тимошенко, насправді є балами на підтримку Тимошенко як «політичного в'язня», а не промоутера України в світі. За що належить віддати належне найпопулярнішому опозиційному лідеру, так це за звернення экс-прем'єра до Європейського Союзу укласти Угоду про асоціацію з Україною, незважаючи на її власне перебування за ґратами.

Віктор Чумак, директор Українського інституту публічної політики

«У порівнянні з іншими політичними силами в Україні, партія Юлії Тимошенко має особливо тісні відносини як із європейськими лідерами у Брюсселі, так і з західними політичними партіями на зразок ХДС у Німеччині чи СНР у Франції»

Александр Рар, директор програми «Росія-Євразія» при Німецькій раді з міжнародних відносин

«З усіх українських політиків ім'я Тимошенко згадується у західній пресі найчастіше, особливо в останні три місяці. Той факт, що Євросоюз по суті ставить Угоду про асоціацію з Україною у залежність від вирішення її долі, демонструє, скільки ваги має її постать для Європи»

8

Радослав Сікорські
міністр закордонних справ Польщі

78 балів

Для польського міністра закордонних справ Радослава Сікорського, інтелектуально та політично сформованого на Заході, Україна навряд чи колись була головним предметом зацікавлення. Як і загалом все, що знаходиться на Схід від Польщі. Проте Сікорські як вкрай амбіційний та прагматичний політик відразу зрозумів: без «історії успіху» на українському напрямку навряд чи можна створити «історію успіху» і улюбленого дітища польської зовнішньої політики «Східного партнерства», за яке Сікорські як міністр закордонних справ несе пряму відповідальність. Без успіху на українському напрямку навряд чи вважатиметься успішним і польське президентство в Євросоюзі. Успіх зовнішньої політики Польщі – це і успіх Радека Сікорського: міністра з амбіціями президента. Такий прагматичний підхід грає лише на руку Україні.

Зокрема й у тому, що стосується її зближення з ЄС. Саме на час головування Польщі у Раді міністрів Європейського Союзу припадає саміт Україна-ЄС, на якому, як очікувалося, буде парафрована багатостраждальна Угода про асоціацію між Україною та Євросоюзом. Для того, аби це стало можливим, Сікорські спробував задіяти всі можливі механізми зовнішньої політики Польщі. Саме польський міністр, за його власним зізнанням, попросив Александра Квасньєвського вирушити з місією до Києва, аби провести необхідну роз'яснювальну бесіду з Віктором Януковичем на тему взаємозв'язку української євроінтеграції та арешту Юлії Тимошенко. Сам він ще на саміті «Східного партнерства» у Варшаві зрозумів, наскільки важливо з боку Євросоюзу не перейти «червону лінію» у публічній критиці Януковича, зосередивши увагу у своїх виступах на перевагах, які отримає Україна в результаті підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом, а не на справі Тимошенко. Це зовсім не означало, що Сікорські втратив надію вплинути на українську владу у справі засудженого экс-прем'єра. Його візит на матч «Шахтаря» у Донецьк разом з Карлом Більдтом – красномовний доказ того, що молодий польський політик не був серйозно інфікований «второю від України». А про те, наскільки навіть йому складно протистояти цьому розповсюдженому в ЄС «вірусу», свідчить не по-дипломатичному сформульована і явно адресована

українському президенту репліка польського міністра про те, що коли з кимось торгуєшся, можеш і переоцінити свої сили.

Володимир Огризко, міністр закордонних справ України (2007 – 2009 роки)

«Радослав Сікорські знайшов баланс особистих, національних та стратегічних європейських інтересів, зрозумівши, що Україна в Європі – плюс для самої України, плюс для Польщі та плюс для Євросоюзу. Вже давно він активно підтримує не тільки європейську, але й євроатлантичну інтеграцію України»

Інна Підлуска, заступник виконавчого директора Міжнародного фонду «Відродження»

«Радослав Сікорські – один з пропонентів реформування Європейської політики сусідства (ЄПС), розмежування «східного» і «південного» векторів на «європейських сусідів» і «сусідів Європи», та посилення «ідеологічного» навантаження ЄПС»

9

Броніслав Коморовські
президент Республіки Польща

58 балів

Було б, мабуть, дивно, якби серед десятки провідних лобістів України не було чинного президента Польщі – країни, яка сама по собі є промоутером позитивного сприйняття України в світі та, зокрема, її європейської інтеграції. З одного боку показово, що саме Броніслав Коморовські, а не прем'єр Дональд Туск, увійшов до нашого рейтингу, хоча останній перебуває на своїй посаді довший час і мав більше можливостей себе зарекомендувати. Можливо, зіграла

свою роль відстороненість Туска від справ зовнішньополітичних та акцент на останній передвиборній кампанії в самій Польщі. А можливо, спрацював новітній стереотип в українських експертних та політичних колах про недостатнє розуміння Туском того, що в дуеті Росія-Україна остання для Польщі має обов'язково йти на першому місці.

З іншого боку, показово й те, що Коморовські перебуває у нашій десятці лише на дев'ятому місці. Такий стан справ деякі українські експерти пояснюють тим, що, на відміну від попереднього польського президента, у Коморовського немає відчуття особливої місії Польщі щодо України.

Тим не менше, саме Коморовські відіграв головну скрипку в тому, аби пауза в українсько-польських відносинах, яка мимоволі утворилась після трагічної загибелі Леха Качинського, не затягнулась. Він зробив перші кроки для налагодження контакту з українським президентом, кілька разів відвідавши Україну після обрання президентом. І це незважаючи на той факт, що запрошення відвідати Польщу сам Янукович реалізував фактично через рік після вступу на посаду президента.

Головування Польщі в ЄС збіглося з вирішальним моментом переговорів між Україною та ЄС про зону вільної торгівлі та асоціацію з Україною. Варшаві довелося вдаватися до чудес дипломатії і в спілкуванні з українськими партнерами, і з європейськими, аби анонсоване зближення між Києвом та Брюсселем у вигляді парафування Угоди між Україною та ЄС все-таки відбулось за польського головування. У колах, наближених до польського уряду, подекуди, що навіть можливі ідеї виходу з ситуації, яка склалась навколо судового процесу над Тимошенко (зокрема – декриміналізація відповідної статті Кримінального кодексу), є також польським креативом.

Коморовські активно намагався промотувати Україну не лише на європейському напрямку. У минулому році відбулась щонайменше одна, але дуже показова його спроба налагодити важливий комунікаційний майданчик між президентом України та президентом США Бараком Обамою. Це відбулось на

саміті країн Центрально-Східної Європи у травні в Варшаві. Президент Польщі майже в буквальному сенсі підвів українського президента за руку до американського, аби ще раз відрекомендувати Януковича Обамі та наголосити на необхідності діалогу з Україною.

Віктор Небоженко, директор Соціологічної служби «Український барометр»

«Польща повинна довести свою потрібність для Європи, і для цього їй треба позбутися амбіцій адвоката України і взяти на себе функцію посередника. Адже офіційний Київ постійно дає Брюсселю приводи почуватися некомфортно, ставить Європейський Союз в незручне становище. У таких умовах виникають і нові формати співпраці й комунікації, як-от остання зустріч президентів Польщі, Німеччини та України у Вроцлаві. Комуś треба виконувати цю роботу, і хто як не Польща найкраще підходить для неї. Великі зусилля тут належать насамперед її президенту Броніславу Коморовському»

Юрій Онишків, міжнародний оглядач видання «Kyiv Post»

«Протягом останніх місяців Броніслав Коморовські всіляко намагався залучити Віктора Януковича до неформальних переговорів, результат яких дозволив би усунути головні перешкоди для євроінтеграції України включно зі справою Юлії Тимошенко. Це стосується і зустрічі, яка відбулась на балтійському узбережжі Польщі наприкінці серпня, і нещодавньої зустрічі у Вроцлаві. Євроінтеграція України входить до зовнішньополітичних пріоритетів Польщі, тому поляки намагаються також впливати на позицію інших європейських країн, зокрема, Німеччини»

10

Мареk Сівець
депутат Європейського парламенту

51 бал

Мареk Сівець навряд чи доклав особливих зусиль для промотування України в світі саме в цьому році. Швидше за все, експерти, опитані ІСП, продовжують згадувати депутата Європарламенту Сівця дещо за інерцією. І з огляду на певні зобов'язання поляка. Сівець є членом Комітету парламентської співпраці зі співробітництва Україна-ЄС. Ім'я депутата часто з'являється у медіа у зв'язку з українськими справами завдяки не тільки коментарям, а й власним блогам на сайті європейського інформаційного агентства EurActiv та статтям у польській пресі. Плюс – він спілкується російською, а це

забезпечує вільний доступ також до українських ЗМІ. Але головне – Мареk Сівець є членом правління Ялтинської Європейської Стратегії. Це означає, що для нього, як і для інших пов'язаних з Фондом Пінчука зарубіжних політиків та експертів, Україна перетворилась на хоч і не щоденну, та все ж роботу. Вони змушені орієнтуватись у внутрішньополітичних процесах України, відвідувати її, спілкуватись як з представниками влади, так і представниками експертного середовища, захищати її право на перспективу членства в Європейському Союзі.

Інна Підлуська, заступник виконавчого директора Міжнародного фонду «Відродження»

«Мареk Сівець докладає зусиль до процесу європеїзації Партії регіонів України через її співпрацю з «Прогресивним альянсом соціалістів і демократів»»

ЕКСПЕРТИ, ОПИТАНІ ІНСТИТУТОМ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

1. Балануца Олександр, заступник директора Міжнародного фонду «Єдиний світ»
2. Безсмертний Роман, экс-посол України в Білорусі
3. Вайє Томас, заступник Голови Правління з міжнародного співробітництва Фонду Віктора Пінчука
4. Василик Мирон, старший віце-президент компанії PBN
5. Вересень Микола, журналіст, телеведучий
6. Вілсон Ендрю, старший аналітик Європейської ради з зовнішніх справ
7. Видрін Дмитро, позаштатний радник Президента України
8. Гетьманчук Альона, директор Інституту світової політики
9. Геращенко Ірина, народний депутат України, голова підкомітету з питань інформаційного забезпечення інтеграційних процесів Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції
10. Гуменюк Вікторія, керівник Європейської програми громадської організації «Центр UA»
11. Емерсон Майкл, експерт Центру європейських політичних досліджень
12. Жовніренко Павло, голова правління Центру стратегічних досліджень
13. Зарембо Катерина, заступник директора Інституту світової політики
14. Іонова Марія, радник Віталія Кличка з міжнародних питань
15. Каратницький Адріан, старший науковий співробітник Атлантичної Ради США
16. Климпуш-Цинцадзе Іванна, директор «Ялтинської Європейської Стратегії»
17. Ковач Роланд, директор проекту «Об'єднуємося заради реформ» (UNITER)
18. Кожара Леонід, народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах
19. Кравченко Володимир, міжнародний оглядач видання «Дзеркало тижня»
20. Кузнєцов Борис, директор російського Центру міжнародної і регіональної політики
21. Лациба Максим, керівник програм Українського незалежного центру політичних досліджень
22. Лимар Юлія, шеф-редактор інформаційно-аналітичного видання «Главком»
23. Луценко Анатолій, директор GMT Group
24. Марциновський Анатолій, оглядач видання «Газета по-українськи»
25. Михальнюк Тарас, директор Фонду «Open Ukraine»
26. Небоженко Віктор, директор Соціологічної служби «Український барометр»
27. Нємцов Борис, співголовуючий російського Об'єданого демократичного руху «Солідарність», экс-радник Президента України
28. Огризко Володимир, міністр закордонних справ України (2007 – 2009 р.р.)
29. Онишків Юрій, міжнародний оглядач видання «Kyiv Post»
30. Підлуська Інна, заступник виконавчого директора Міжнародного фонду «Відродження»
31. Попеску Ніку, аналітик Європейської ради з зовнішніх справ
32. Рар Александер, директор програми «Росія-Євразія» при Німецькій раді з міжнародних відносин
33. Рябов Андрей, член Наукової ради Московського центру Карнегі
34. Северінсен Ханне, співдоповідач з питань України Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи (1995 – 2007 р.р.)
35. Сірук Микола, редактор міжнародного відділу газети «День»
36. Сидоренко Сергій, кореспондент з європейської тематики газети «Коммерсант»
37. Солоненко Ірина, директор Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження»
38. Стачетті Каріна, голова відділу з питань Росії, України та Євразії, директорат стратегічних питань, Міністерство оборони Франції
39. Сушко Олександр, науковий директор Інституту Євро-Атлантичного співробітництва
40. Тороп Оксана, кореспондент з міжнародних питань інформаційного агентства «Інтерфакс Україна»
41. Фесенко Володимир, голова Центру прикладних політичних досліджень «Пента»
42. Філіпчук Василь, директор департаменту політики та безпеки, Міністерство закордонних справ України
43. Удовенко Геннадій, міністр закордонних справ України (1994 – 1998 р.р.)
44. Умланд Андреас, політолог, доцент кафедри політології НАУКМА
45. Чумак Віктор, директор Українського інституту публічної політики
46. Шептицький Анджей, аналітик Інституту міжнародних відносин Варшавського університету
47. Шлінчак Віктор, голова Наглядової ради Інституту світової політики
48. Шумило-Таппіола Ольга, запрошений експерт Європейського центру Карнегі
49. Щерба Олександр, посол з особливих доручень, Міністерство закордонних справ України
50. Яценюк Терезія, голова Наглядової ради Фонду «Open Ukraine»

Top 10 Ukraine's promoters in the world

The annual expert rating of the Institute of World Policy «Top 10 Ukraine's Promoters in the World» is a distinctive score of people who have made the greatest effort in 2011 to prevent Ukraine from disappearing off the international radar. Fifty experts from Ukraine and abroad rated over a hundred public figures and politicians, who were trying not only to convey the information about Ukraine to the Western world by their actions, but also to form its image abroad and contribute to its European integration.

The IWP's rating is primarily aimed at defining benevolent lobbyists – those who are prompting the world to speak about Ukraine on a volunteer basis, not by orders of state agencies or from political forces. Of course, most of the foreign Ukrainian lobbyists are somehow associated with certain Ukrainian business groups or foundations, in particular, Yalta European Strategy. But this does not detract from their role in the important process of shaping the international image of Ukraine.

The main trend of the current top ten is the sudden shift of the foreign representatives in the top positions. In comparison: last year Ukrainians took five of the ten positions in the «Top 10 Ukraine's Promoters in the World»; this year there are only three positions among the Top 10 occupied by Victor Pinchuk, the Klitschko brothers and Yulia Tymoshenko. Perhaps the answer to this lies in the difficult situation Ukraine currently finds itself in. In this politically turbulent year for Ukraine most potential promoters were forced to concentrate on resolving internal Ukrainian issues, rather than transmitting signals «outside». This imbalance can also be explained by the fact that for foreign politicians and experts, especially English-speaking ones, it is usually much easier to understand how better to frame the word «Ukraine» in an international context, or at least the European context. After all, if we analyze this year's top ten it could easily be renamed the «Top 10 Ukraine's Promoters in Europe».

More than half of the personalities represented in the Top 10 are people who have appeared in the rating precisely for their desire to promote Ukraine's European integration. The name of the winner of our rating is quite symbolic; it is the EU Commissioner for Enlargement and European Neighbourhood Policy, Stefan Fule. In addition there are two EU ministers for foreign affairs, Carl Bildt (Sweden) and Radoslaw Sikorski (Poland), two MEPs (Pawel Zalewski and Marek Siwiec) and former Polish President Aleksander Kwasniewski who at the same time heads the board of the Yalta European Strategy (YES) of the Victor Pinchuk Foundation, and Victor Pinchuk himself who was directing most of his energy this year to the European front, having organized several important communication platforms for the representatives of Ukrainian authorities with important representatives of the European Union.

As for the origin of the foreign lobbyists, the lion's share once again belongs to the Polish representatives, which is quite justified, in view of Warsaw's current Presidency of the European Union in 2011.

The rating of the Institute of World Policy is an attempt to express gratitude to those who understand the strategic importance of Ukraine to Europe. To those who make every effort to alleviate the sense of fatigue from Ukraine abroad, and all this despite the difficult domestic political transformations which are taking place in the country today.

Viktor Shlinchak, Chair of the Supervisory Board of the Institute of World Policy
Alyona Getmanchuk, Director of the Institute of World Policy

1

Stefan Fule 334 points the EU Commissioner for Enlargement and European Neighbourhood Policy

Stefan Fule is certainly the protagonist of this year's «Top 10 Ukraine's Promoters in the World.» He is not just the only representative of the European Union's executive bodies who hit the Top 10; he immediately managed to score the highest points from Ukrainian and foreign experts.

And this is not surprising: regardless of what the outcome of the history of initialling, signing and ratifying the Association Agreement between Ukraine and the EU will be, the EU Commissioner for Enlargement and European Neighbourhood Policy did all he could last year in order for Kyiv and Brussels to endorse a new phase in their relations, despite the anti-democratic convulsions in Ukraine itself being incompatible with the European integration.

As people in diplomatic circles say, when he came to office he told colleagues something like: «I do not just want to endure my term, I want to see real progress by the end of my tenure in this position.» Fule became part of the creation of this progress with unprecedented drive. In a short time, he not only became the main person informally responsible in the EU for Ukraine, but also practically replaced Aleksander Kwasniewski as the main moderator between Yanukovych and the EU. His lengthy meetings with the Ukrainian president were subject to detailed analysis by European politicians and diplomats at various levels. However, today some of Fule's colleagues in the European Union accuse him of incorrectly interpreting some signals which the Commissioner received from the President of Ukraine during those meetings. So to say, Fule forced many in the EU to believe that Yanukovych is ready to resolve Tymoshenko's case by the decriminalization of the corresponding article of the Criminal Code.

The contact between the representative of the Czech Republic, Fule, and the Ukrainian authorities was also not affected by the tension that arose between Prague and Kyiv after the asylum was granted to the former Ukraine's Minister of Economy, Bohdan Danylyshyn, and a further «spy scandal»; and this is despite the fact that the diplomatic circles made repeated attempts at disseminating information about the decision on the asylum for the Ukrainian official as being approved by the Czech government almost in direct coordination with the EU Commissioner.

Fule expressed attentiveness and understanding in communicating not only with Ukrainian officials; he has repeatedly initiated meetings with representatives of Ukraine's civil society. They differed from the failed meetings with other EU representatives by the fact that the Commissioner demonstrated enviable understanding of the subtleties of the internal political situation and sometimes even engaged in tough and emotional debates.

Perhaps all this is possible because Fule embodies the concept of the right man in the right place better than any of the EU officials. It is difficult to avoid the temptation to emphasize how the EU's approach to the so-called «new Eastern Europe» has changed since the German, Gunter Verheugen, and the Finn, Olli Rehn, were replaced by a Czech born representative. Undoubtedly, Fule has first-hand knowledge of how it feels to be «a man from the East» in Brussels. His fluent Russian also ensures an excellent comprehension of the local elite in Ukraine itself, as well as the meeting of minds with them. And this, as previously proved by Aleksander Kwasniewski, is more than a serious trump card for any western communicator with the Ukrainian authorities.

Fule does not face the problem of «lost in translation» either, when it comes to the psychology of a Ukrainian politician: in the 80's the future leader of the united Europe enlargement process studied at Moscow State Institute of International Relations (MGIMO-University), and the few years which he spent in the Communist Party of the Czech Republic helped him to understand the values, ways of thinking and the culture of the post-Soviet better more than anyone. Probably among Brussels top Eastern Europe specialists (except, perhaps, Miroslav Lajcak, the Managing Director for Russia, Eastern Neighbourhood and the Western Balkans, EU European External Action Service) you can hardly find anyone who excels Fule in both understanding how to talk with Ukraine and the desire to do it at all levels.

Iryna Herashchenko, People's Deputy of Ukraine, Chairman of the Integration Public Information Subcommittee, Committee of European Integration, Verkhovna Rada of Ukraine

«Stefan Fule as the EU Commissioner for Enlargement and European Neighbourhood Policy sincerely wants this year to be the year of success for Ukraine in terms of its integration into the EU. He strives to achieve positive results in signing the Association Agreement with the EU, that's why he tries to persuade Ukraine that the ball is in its half of the court. It should be noted that Fule, a graduate of MGIMO-University, speaks Russian fluently, so he has never had a language barrier in communicating with Ukrainian government officials, and personal contacts are always very important in such negotiations. He is very sociable and has contacts both among the Ukrainian authorities and the opposition. He sincerely sympathizes with Ukraine and does his best to help it on the way to Europe»

Oksana Torop, Foreign Correspondent, Interfax-Ukraine News Agency

«Fule has repeatedly emphasized by his statements that Ukraine is a European country, and the EU's door is open for Ukraine if it abides by European standards. He has come to Ukraine several times this year in order to understand the situation; during a meeting with Yanukovich in Yalta he actually tried to convince President Yanukovich not to deviate from the course to European integration and to reject the practice of «political prisoners»

2

Victor Pinchuk **290 points**
philanthropist, founder of the international investment advisory group EastOne

Since Ukraine's Promoters in the World rating came to being, Victor Pinchuk has been firmly entrenched in the top three. There is nothing strange about this. An annual international platform called «YES» (Yalta European Strategy) branded by Pinchuk for many years favourably distinguishes him from other Ukrainian oligarchs: none of them can provide a similar promotion campaign at such a high profile level. It is not a coincidence that the vast majority of Ukraine's lobbyists presented in the current rating go to Yalta as Pinchuk's guests, and some of them are even included in the YES' governing bodies. Yalta's brand has not been shaken in 2011, not even by the story of the criminal case set against Pinchuk's father-in-law, Leonid Kuchma. Most of the Ukrainian authorities' top representatives, including President Yanukovich, were present at this year's conference in Yalta just as at the previous one. Kuchma's case also failed to scare away important international participants like Israel's President, Shimon Peres, or the UK's ex-Prime Minister, Tony Blair.

Pinchuk's «western» relations, they say, are still backed by «financial contracts» with influential western foundations and think tanks. Obviously, this fact is a great compensator for Leonid Kuchma's presidency. Victor Pinchuk expertly converts his current relationships into political influence. And social initiatives (including his wife's, Olena Pinchuk, ANTI-AIDS Foundation projects) help Pinchuk get rid of a «pragmatic post-Soviet businessman» halo. Charity concerts by world super stars like Elton John and scholarships to support talented Ukrainian and young foreign artists (organized by the PinchukArtCentre) only complement this image.

It is significant that Pinchuk has not slowed down his Foundation's efforts for European integration despite the potential losses for his businesses due to creating a free trade zone between Ukraine and the EU and the announcement, by the Russian Prime Minister, Putin, of trade sanctions on Ukraine if such a free trade regime between Kyiv and Brussels existed.

Hennadiy Udovenko, Minister for Foreign Affairs of Ukraine (1994 – 1998)

«Unfortunately, Pinchuk remains the only Ukrainian oligarch who regularly invites world-class politicians, scientists, journalists and businessmen to Ukraine»

Olga Shumylo-Tapiola, a visiting scholar at Carnegie Europe

«Even in difficult economic times and in the period when Europe is becoming increasingly disappointed in Ukraine, Victor Pinchuk finds the strength and opportunities to hold the meeting of Yalta European Strategy – the site, where Ukrainians and Europeans speak frankly.»

3

Vitali Klitschko

193,5 points

the head of the political party «Ukrainian Democratic Alliance for Reforms» (UDAR), leader of the Vitali Klitschko parliamentary faction in Kyiv City Council, boxer, world heavyweight WBC title holder

Wladimir Klitschko

193,5 points

boxer, world heavyweight WBO, IBF, IBO and WBA title holder

Wladimir and Vitali Klitschko are still probably the only sports symbol of Ukraine. Even though the older brother attempts to combine his career in sports with a political career, he is still a middle weight for now in the political ring, not a heavy weight like in boxing. Sporting success is bringing worldwide recognition and important international contacts to the Klitschko brothers, and they make use of it.

«It is the sport that has given me the opportunity to get a wealth of knowledge, contacts, experience and to meet with many influential politicians in Europe and the U.S., learn the secrets of the success of former California Governor Arnold Schwarzenegger, invite New York's long serving mayor, Robert Giuliani, to Kyiv and to listen to advice on reforms from Alexander Tschappat, mayor of Bern, Switzerland, in my city,» Vitali Klitschko wrote in one of his blogs, concluding the results of his long career in the professional ring. The Klitschko brothers celebrated the 15th anniversary of their career this year. Their popularity in the world is so great that their fights now are held at football stadiums, which at times cannot accommodate all those who would like to attend.

Hennadiy Udovenko, Minister for Foreign Affairs of Ukraine (1994 – 1998)

«Previously, the Klitschko brothers attracted attention with their fists. Now, Vitali also does it through political activity, as well as charity, in which Wladimir is also involved.»

Dmytro Vydrin, out-of-staff Advisor to the President of Ukraine

«The Klitschko brothers voluntarily assumed the burden of maintaining a constant positive reminder of Ukraine in the world»

Andrzej Szeptycki, Lecturer, Institute of International Relations at Warsaw University

«People in the world do not know much about Ukraine, but the Klitschko brothers are the single recognizable Ukrainian brand which is well known everywhere. Especially now, when the government in Ukraine is not working in favour of Ukraine's positive image in the world, the Klitschkos' achievements are an apolitical source of Ukraine's positive image which is now so badly needed»

4

Aleksander Kwasniewski 118 points a president of the Republic of Poland (1995 – 2005)

Former Polish President Kwasniewski can be confidently awarded the title of Ukraine's honorary life time lobbyist. Even if Kwasniewski was only occasionally visiting his friends in Ukraine, by inertia he would still be called one of Ukraine's main promoters in the world. At one time, he created such a strong foundation in the Ukrainian-Polish relations, that, seemingly, any change of government in either country could not destroy the link between Warsaw and Kyiv. As one of our rating's experts noted, if by the level of attention from the United States, Ukraine remained a «Bush» country, then by the level of Poland's attention, Ukraine is a country of Kwasniewski, Kaczynski and Komorowski at the same time. After the former president of Poland became the chairman of Victor Pinchuk's Yalta European Strategy, Ukraine turned into even more of both a business and a mission for him.

This year Kwasniewski's «Ukrainian» dossier includes constant attempts to keep the Ukrainian issue within the view at various international forums and on the pages of the world press (from The European Voice to The Financial Times), mediation in organizing the first contacts between Viktor Yanukovich and Bronislaw Komorowski, an attempt to once again play the role of mediator between Kyiv and Brussels during the two-hour meeting of the former President of Poland with the current president of Ukraine on the eve of the last Yalta European Strategy forum. As always, his fluent Russian was in need.

Volodymyr Kravchenko, Foreign Observer, Dzerkalo Tyzhnia

«Kwasniewski has not only a tactical but also a strategic vision for Ukraine. He uses his authority in the world to transform the attitude towards Ukraine. And although his capacities are not very serious today, because he is not in power, he, just as Tony Blair, has the respect. That's why even though his opinion may not always be considered, he will be always listened to»

Hennadiy Udovenko, Minister for Foreign Affairs of Ukraine (1994 – 1998)

«Even in the current internal political situation in Ukraine, Aleksander Kwasniewski unconditionally continues to advocate Ukraine's right for association with the European Union»

Anatoliy Lutsenko, Director, GMT Group

«Kwasniewski is an important Ukraine promoter first of all because he is a person who is accepted in Europe and America. Moreover, he is not only recognizable as a political figure, but also well informed about events in Ukraine. He is a constant communicator who also maintains contacts with all groups of the Ukrainian elite»

5

Pawel Zalewski 107 points a Member of the European Parliament

Pawel Zalewski, hitting the European Parliament, learned the golden rule of the American PR well: «It is not enough to be a good guy, everybody must know about it.» Whatever Mr. Zalewski does in the Ukrainian direction, happens with the maximum involvement of the social media if not TV cameras.

Such a mixture of activity and publicity has almost completely rehabilitated the name of Pawel Zalewski over this year in political and expert circles as one of the initiators of the European Parliament resolution with the sharp criticism for awarding Stepan Bandera a title of Hero of Ukraine which caused much uproar in the country; rehabilitated to such extent that one of the experts we interviewed even said that it is time for the Ukrainian authorities to think about a medal for Zalewski.

The MEP from Poland is not a novice in Ukrainian affairs. It was Mr. Zalewski who initiated the creation of a Ukrainian-Polish group in the Polish Sejm after Ukraine gained independence. But this year the MEP's activity in the Ukrainian direction has got an unprecedented momentum. His personal Facebook page, available in Ukrainian, Polish and English, testifies that his parliamentary activities are almost entirely devoted to Ukrainian affairs.

Unlike other European bureaucrats, Pawel Zalewski regularly visits Ukraine, including beyond Kyiv. In the recent years he also became a regular participant of the Yalta European Strategy Forum. He maintains an active dialogue with both the Ukrainian government (for example, he became the coordinator of International Relations Advisory Board under the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine) and Ukrainian civil society. In September, he organized a round table discussion at the Polish Embassy in Kyiv with representatives of Ukrainian civil society. On the eve of the European Parliament resolution on Ukraine in November 2011, which had a direct impact on the future of Association Agreement between Ukraine and the EU initialling, Zalewski initiated actions to support the European aspirations of Ukraine in three cities at once, in Kyiv, Warsaw and Strasbourg. In addition, he invited several Ukrainian experts and activists on European integration to Strasbourg, so they could convey from their own lips the importance of supporting Ukraine's European vector, despite the presence of anti-democratic processes in Kyiv. In the list of achievements of this European official there is the creation of a group supporting Ukraine in the European Parliament, opening a contact office in Kyiv and giving regular interviews and comments in the media on the topic of Ukraine's European integration. Whatever prompted the MEP to patronize Ukrainian affairs, Mr. Zalewski actually became an unofficial «speaker» of the European Parliament on Ukraine's issues and the successor of «the Ukrainian mission» of other Polish MEPs, for example, Pawel Kowal and Michal Kaminski.

Sydorenko Serhiy, European Observer, Kommersant

«Zalewski is not a single Member of the EP who lobbies for the interests of Ukraine, but lately he is the most active one. Whatever his reasons are, a genuine love for Ukraine or the desire to increase his own popularity among Polish voters – his efforts are in favour of Ukraine»

Viktoria Gumeniuk, Director of the European Programme, NGO «Center UA»

«Pawel Zalewski is cooperating with the civil society in Ukraine very actively, regularly raising the issue of Ukraine in the EP International Trade Committee, where he is the vice-president»

6

Carl Bildt
Minister for Foreign Affairs of Sweden

88 points

The Swedish Minister of Foreign Affairs, Carl Bildt, is the only person in this year's promoters list who is neither Ukrainian nor Central and Eastern European. Either the sense of responsibility for the «Eastern Partnership» initiative once launched by Sweden and Poland, or successfully established communication with Victor Pinchuk Foundation did not allow Bildt to let Ukraine out of his vision. His active participation in the Victor Pinchuk Foundation's events (in Davos and Yalta), informal visits to Ukraine with his Polish counterpart Radoslaw Sikorski, which

have already become a tradition and include communication not only with top Ukrainian politicians but also with the top Ukrainian oligarchs, and publications on Ukrainian issues in the international press – to name just a few of Carl Bildt's Ukrainian groundwork in 2011. Some of his theses, in particular, that Ukraine with its potential should claim the role of a European China of a kind, have become a catch phrase in core expert and diplomatic gatherings.

Minister Bildt's voice started to sound especially loud when criminal cases against the opposition politicians in Ukraine began to threaten its rapprochement to the EU. Immediately after the arrest of Ukraine's former Prime Minister, Yulia Tymoshenko, Bildt's article «Ukraine must not falter from EU path» was republished by the world's key media. Even in October 2011, when the EU's mood regarding Ukraine reached the critical level of misunderstanding and rejection, the Swedish Minister in an interview with Ukraine's «5th channel» urged his European colleagues to give Ukraine the time to overcome internal problems, clearly following his crown message: «Ukraine must be in the European community.» Let us assume that it is far from being easy for Bildt today to keep such a line towards Ukraine even in his own country, not to mention partners in the EU: Sweden is principled and inexorable not only in support of Ukraine's European intentions but also in defending democratic values and human rights.

Thomas Weihe, Deputy Head of the Board on International Cooperation, Victor Pinchuk Foundation

«Carl Bildt has been constantly explaining to the citizens and politicians in the EU for years why Ukraine is important to the European Union. He made it clear that this strategic issue must never be lost in daily political affairs. As one of the most active and most modern European politicians with an unusual gift of explaining global changes and their consequences for Europe, he was very successful in conveying this message»

Volodymyr Fesenko, Head, Center of Applied Political Studies «Penta»

«Carl Bildt is not only a Swedish but also European politician. Unlike many diplomats, he is not afraid to publicly express his opinion by actively using not only traditional sites but also social media like Twitter»

7

Yulia Tymoshenko
Batkivshchyna Party Leader

85 points

«The former Princess of Orange Maidan,» «Joan of Arc,» «the woman with a plait»... The image of the former Prime Minister, who has found herself behind bars this year, still occupies the pages of influential foreign newspapers which have been writing, sometimes perhaps too sympathetic towards the former prime minister, about the situation in which she has found herself. Without delving into the details of the trial, the myth about Yulia Tymoshenko who is often compared to the «Russian Khodorovsky» these days, is now living its own life in the West (after all, in Russia as well). The «Tymoshenko factor» has long gone beyond banal «commercial showdown» in court, it became an important factor in promoting/non-promoting Ukraine towards the European Union, and the prospect of this process depends on the position of the Ukrainian authorities, in particular, concerning the future of the former Prime Minister.

Actually, given such an interconnection, many experts interviewed by the IWP, admitted that they had a serious dilemma with their vision of Yulia Tymoshenko in our rating. On the one hand, no one this year has done as much as her for the constant attraction of the world's attention to Ukraine. On the other hand it is a negatively charged attention, although the ex-Prime Minister's own fault in this is minimal. It is also clear that some of the points given to Yulia Tymoshenko, are in fact the points supporting her as «political prisoner» and not a promoter of Ukraine in the world. What the most popular opposition leader really deserves to be paid tribute

for is her appeal to the European Union to conclude the Association Agreement with Ukraine, despite her stay behind bars.

Victor Chumak, Director, Ukrainian Institute for Public Policy

«In comparison with other political forces in Ukraine, the party of Yulia Tymoshenko has particularly close relations both with European leaders in Brussels and with Western political parties like the CDU in Germany or the UMP in France»

Alexander Rahr, Director of the Russia-Eurasia programme, the German Council on Foreign Affairs

«From among all Ukrainian politicians Tymoshenko's name is the most frequently mentioned in the Western press, especially over the last three months. The fact that the EU essentially puts the dependence of the Association Agreement with Ukraine to the outcome of her trial shows how much weight her figure bears in Europe»

8

Radoslaw Sikorski

78 points

Minister for Foreign Affairs of the Republic of Poland

For Radoslaw Sikorski, Polish Minister for Foreign Affairs, who was intellectually and politically formed in the West, Ukraine has hardly ever been a main subject of interest, as generally anything situated to the East of Poland. But Sikorski, an extremely ambitious and pragmatic politician, immediately understood that without a «success story» in the Ukrainian direction it would be hardly possible to create a «success story» of the «Eastern Partnership» the favourite child of Polish foreign policy, and for which Sikorski as the Minister for Foreign Affairs is directly responsible. Without success in the Ukrainian direction the Polish presidency of the EU is unlikely to be considered successful. The success of Poland's foreign policy is also the success of Radoslaw Sikorski, the Minister with presidential ambitions. This pragmatic approach only plays into the hands of Ukraine.

In particular, with regard to its convergence with the EU, it is on the presidency of Poland in the Council of Ministers of the European Union that the Ukraine-EU summit falls, at which, as expected, the long-suffering Association Agreement between Ukraine and the EU will be initialled. In order to make it possible, Sikorski tried to involve all possible mechanisms of Poland's foreign policy. It was the Polish Minister, in his own admission, who asked Aleksander Kwasniewski to go on a mission to Kyiv to conduct the necessary explanatory conversation with Viktor Yanukovich on the connection between Ukrainian European integration and the arrest of Yulia Tymoshenko. He himself still at the summit of «Eastern Partnership» in Warsaw realized the importance for the EU not to cross the «red line» in public criticism of Yanukovich, focusing in his speech, instead of the Tymoshenko case, on the benefits that Ukraine will get as a result of the Association Agreement with the European Union. This did not mean that Sikorski had lost hope to influence the Ukrainian authorities in the case of the convicted former prime minister. His visit to Donetsk with Carl Bildt for a «Shakhtar» game is an eloquent proof that the young Polish politician has not been seriously infected by «the Ukraine fatigue.» And an undiplomatically formulated and clearly addressed to the Ukrainian president statement in which Polish minister noticed that when you bargain with somebody you may overestimate your capacity, shows how difficult it is even for him to counter this widespread «virus» in the EU.

Volodymyr Ohryzko, Minister for Foreign Affairs of Ukraine (2007 – 2009)

«Radoslaw Sikorski has found the balance of personal, national and strategic European interests, con-

cluding that a Ukraine in Europe is a plus for Ukraine itself, for Poland and for the EU. For a long time he has not only actively supported European but also Euro-Atlantic integration of Ukraine»

Inna Pidluska, Executive Director Deputy, International Renaissance Foundation

«Radoslaw Sikorski is one of the proponents of reforming the European Neighbourhood Policy (ENP) by dividing the «eastern» and «southern» vectors into «European neighbours» and «neighbours of Europe» and strengthening the «ideological» loading of the ENP»

9

Bronislaw Komorowski
President of the Republic of Poland

58 points

It would have probably been strange, had we not seen amid the top ten Ukraine promoters the current president of Poland, a country that itself is a promoter of a positive perception of Ukraine in the world and, in particular, its European integration. On the one hand, it seems revealing that it is Bronislaw Komorowski, not prime minister Donald Tusk, who entered our rating, although the latter has been in office much longer and had more opportunities to prove himself. It is probably due to Tusk's

detachment from foreign affairs and his focus on the pre-election campaign in Poland itself, and, perhaps, the modern stereotype of the Ukrainian expert and political circles about Tusk's misunderstanding of the idea that in the Polish foreign policy's Russia-Ukraine duet the latter always comes first.

On the other hand, it is also significant that Komorowski took only the ninth position on our top ten list. Some Ukrainian experts explain that this is due to the fact that, unlike the former president of Poland, Komorowski has no feeling of Poland's special mission towards Ukraine.

Nevertheless, it was Komorowski who played the first violin to fill the pause in the Ukrainian-Polish relations which came spontaneously after the death of former president Lech Kaczynski, did not drag on too long. He took the first steps to establish contacts with the Ukrainian president by visiting Ukraine several times after being elected president and this despite the fact that the invitation to visit Poland Yanukovych himself fulfilled only after serving a year as president.

The Polish Presidency in the EU coincided with crucial talks between Ukraine and the EU on a free trade area and association with Ukraine. Warsaw had to stage the miracles of diplomacy in dealing with both Ukrainian and European partners, for the announced rapprochement between Kyiv and Brussels in the form of initialling the Agreement between Ukraine and the EU still to happen during the Polish Presidency. The circles close to the Polish government, say that even the hypothetical ideas to exit the Tymoshenko case deadlock (in particular, by way of the decriminalization of the relevant article in the Criminal Code), are also a product of Polish creativity.

Komorowski not only tried to promote Ukraine in the European direction, actively, but also made a single yet very indicative attempt to establish an important communication platform between the president of Ukraine and U.S. president Barack Obama last year in May at the summit of Central and Eastern Europe in Warsaw. The President of Poland almost literally led the Ukrainian president by the hand to the U.S. president to once again introduce Yanukovych to Obama and emphasize the need for dialogue with Ukraine.

Viktor Nebozhenko, Director, Sociological Service «Ukrainian Barometer»

«Poland must prove its usefulness for Europe and to do so it needs to get rid of ambitions for being Ukraine's advocate and assume the function of an intermediary. After all, the official Kyiv constantly gives Brussels the reasons to feel uncomfortable and embarrassed. In such conditions new formats of cooperation and

communication arise, such as the recent meeting of the presidents of Poland, Germany and Ukraine in Wrocław. Someone should perform this work and Poland is best suited for it. Major efforts in this regard primarily belong to the president Bronislaw Komorowski»

Yuriy Onyshkiv, Foreign Observer, Kyiv Post

«In the recent months, Bronislaw Komorowski tried hard to introduce Viktor Yanukovich to informal negotiations, the outcome of which would render possible the elimination of the main obstacles in Ukraine's European integration, including the case of Yulia Tymoshenko. This comprises a meeting held on the Baltic coast of Poland at the end of August, and the recent meeting in Wrocław. Ukraine's European integration is within Poland's foreign policy priorities, that is why the Poles are also trying to influence the position of other European countries, including Germany»

10

Marek Siwec
a Member of the European Parliament

51 points

It seems as if Marek Siwec, this year to date, has not put much effort for promoting Ukraine in the world. Rather, experts interviewed by the IWP continue to remember the MEP Marek Siwec by inertia – and by his duties. Siwec is a member of the Ukraine-EU Parliamentary Cooperation Committee. The name of the MEP appears frequently in the media in connection with the Ukrainian affairs, not only thanks to his comments but also his own blog on the European news agency EurActiv and in articles in the Polish press. In addition, he speaks Russian, and it provides

him with the free access to the Ukrainian media. But most importantly, Marek Siwec is a board member of Yalta European Strategy. For him, this means that as for other foreign politicians and experts related with the Victor Pinchuk Foundation, Ukraine has become if not permanent but still work; they have to navigate in Ukraine's internal policy processes, visit the country, communicate with both government officials and representatives of expert environments, and to defend Ukraine's right to prospective EU membership.

Inna Pidluska, Executive Director Deputy, International Renaissance Foundation

«Marek Siwec puts effort into the process of the Europeanization of Ukraine's Party of Regions through its collaboration with the «Progressive Alliance of Socialists and Democrats»

EXPERTS POLLED BY THE INSTITUTE OF WORLD POLICY

1. Balanutsa Oleksandr, Deputy Director, International Foundation «United World»
2. Bezsmertnyi Roman, former Ambassador of Ukraine to Belarus
3. Chumak Viktor, Director, Ukrainian Institute for Public Policy
4. Emerson Michael, Associate Senior Research Fellow, Center for European Political Studies
5. Fesenko Volodymyr, Head, Center for Applied Political Studies «Penta»
6. Filipchuk Vasyl, Director, Directorate General for the European Union, Ministry for Foreign Affairs of Ukraine
7. Getmanchuk Alyona, Director, Institute of World Policy
8. Gumeniuk Viktoria, Head of European Program, NGO «Center UA»
9. Herashchenko Iryna, People's Deputy of Ukraine, Chairman of the Integration Public Information Subcommittee, Committee of European Integration, Verkhovna Rada of Ukraine
10. Ionova Mariya, Foreign Affairs Advisor to Vitali Klitschko
11. Karatnycky Adrian, Associate Senior Research Fellow, US Atlantic Council
12. Klympush-Tsyntsadze Ivanna, Executive Director, Yalta European Strategy
13. Kovats Roland, Director, Ukraine National Initiatives to Enhance Reforms (UNITER)
14. Kozhara Leonid, People's Deputy of Ukraine, Deputy Chairman of the Committee of Foreign Affairs, Verkhovna Rada of Ukraine
15. Kravchenko Volodymyr, Foreign Observer, Dzerkalo Tyzhnia
16. Kuznetsov Boris, Director, Russian Center of International and Regional Policy
17. Latsyba Maksym, Program Director, Ukrainian Center for Independent Political Research
18. Lutsenko Anatoliy, Director, GMT Group
19. Lymar Yulia, Editor-in-Chief, Glavcom.ua
20. Martsynovskyi Anatoliy, Observer, Hazeta po-ukrayinsky
21. Mykhalniuk Taras, Director, Open Ukraine Foundation
22. Nebozhenko Viktor, Director, Sociological Service «Ukrainian Barometer»
23. Nemtsov Boris, Co-Chairman, Russian Democratic Opposition Movement «Solidarnost», former Advisor to the President of Ukraine
24. Ohryzko Volodymyr, Minister of Foreign Affairs of Ukraine (2007 – 2009)
25. Onyshkiv Yuriy, Foreign Observer, Kyiv Post
26. Pidluska Inna, Executive Director Deputy, International Renaissance Foundation
27. Popescu Nicu, Senior Research Fellow, European Council on Foreign Relations
28. Rahr Alexander, «Russia – Eurasia» Program Director, German Council on Foreign Relations (DGAP)
29. Ryabov Andrei, Scholar-in-Residence, Moscow Carnegie Center
30. Severinsen Hanne, Rapporteur of Monitoring Committee, Parliamentary Assembly of the Council of Europe (1995 – 2007)
31. Shcherba Oleksandr, Ambassador-at-large, Ministry for Foreign Affairs of Ukraine
32. Shlinchak Viktor, Chair of the Supervisory Board, Institute of World Policy
33. Shumylo-Tapiola Olga, Visiting Scholar, Carnegie Europe
34. Siruk Mykola, Foreign Desk Editor, Den
35. Solonenko Iryna, European Program Director, International Renaissance Foundation
36. Stachetti Carina, Head of the Russia, Ukraine and Eurasia Desk, Directorate for Strategic Affairs, French Ministry of Defense
37. Sushko Oleksandr, Research Director, Institute for Euro-Atlantic Cooperation
38. Sydorenko Serhiy, European Observer, Kommersant
39. Szeptycki Andrzej, Lecturer, Institute of International Relations of the University of Warsaw
40. Torop Oksana, Foreign Correspondent, Interfax-Ukraine News Agency
41. Udovenko Hennadiy, Minister of Foreign Affairs of Ukraine (1994 – 1998)
42. Umland Andreas, Researcher, Associate Professor at the Chair for Political Science, NaUKMA
43. Vasylyk Myron, Senior Vice President and Managing Director for Ukraine, PBN
44. Veresen' Mykola, Journalist, TV Presenter
45. Vydrin Dmytro, Out-of-Staff Advisor to the President of Ukraine
46. Weihe Thomas, Deputy Head of the Board on International Cooperation, Viktor Pinchuk Foundation
47. Wilson Andrew, Senior Policy Fellow, European Council on Foreign Relations
48. Yatseniuk Terezia, Head of Supervisory Council, Open Ukraine Foundation
49. Zarembo Kateryna, Deputy Director, Institute of World Policy
50. Zhovnirenko Pavlo, Expert, Center for Strategic Studies